Raadsvoorstel

Onderwerp:	portefeuillehouder: Roy Linssen datum vergadering: 5 november 2026 zaaknummer: 0889457391
Programmabegroting 2027	

Samenvatting
Met dit voorstel leggen we u ter goedkeuring de programmabegroting 2027-2030 (hierna: begroting 2027) van de gemeente Beesel voor. Tevens doen we een voorstel voor de kaderstelling voor investeringen en de mutaties in de investeringsreserve.

Voorstel
1. De programmabegroting 2027 vast te stellen;
2. De investeringen 2027 en de bijbehorende dekking goed te keuren;
3. De voorgestelde mutaties 2027 in de investeringsreserve goed te keuren.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding
Conform artikel 191 Gemeentewet en de gemeentelijke financiële verordening biedt het college voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar de begroting ter vaststelling aan de raad aan. Tijdens de Algemene beschouwingen op 5 november 2026 is het de bevoegdheid van de raad om de begroting goed te keuren.
De gemeente is verplicht om de begroting 2027 voor 15 november 2026 aan te leveren aan de provincie, de financiële toezichthouder.

2. Doelstelling
Met dit voorstel leggen we u een meerjarenbegroting ter goedkeuring voor, waarin de inhoudelijke kaders uit de kaderbrief 2027 (raad 26 mei 2026) en de ambities van de gemeente Beesel voor 2027 en verder zijn vertaald.

3. Uitgangssituatie
In de begroting 2027 vindt u per programma informatie over het beleid voor de jaren 2027-2030 en de financiële vertaling hiervan. In de paragrafen vindt u informatie over een aantal specifiek voorgeschreven onderwerpen.

4. Rol gemeente
De begroting 2027 is mede gebaseerd op ons coalitieprogramma ‘Voor Elkaar Vooruit’ en de kaderbrief 2027. De doelstellingen in de begroting 2027 geven enerzijds invulling aan de wettelijke taken en anderzijds aan de ambities die we als gemeente Beesel hebben.

5. Toelichting

Algemeen
De meerjarenbegroting 2027 markeert de start van een nieuwe bestuursperiode en geeft invulling aan de ambities uit de toekomstvisie Leef Beesel en het coalitieakkoord Voor Elkaar Vooruit. Ondanks de aanhoudende onzekerheid vanuit het Rijk over het Gemeentefonds behouden we een gezonde financiële basis én blijven we investeren in de toekomst van Beesel. De begroting zet in op wonen, verkeer, gezondheid, leefbaarheid, duurzaamheid en een sterke gemeenschap, met bijzondere aandacht voor woningbouw, preventie, voorzieningen en vergroening. Ook werken we aan een aantrekkelijk ondernemersklimaat, een veilige leefomgeving en toegankelijke dienstverlening. Hiermee brengen we ambities en financiële verantwoordelijkheid in balans en bouwen we samen met inwoners en partners verder aan een sociaal sterke, groene en toekomstbestendige gemeente.

Wijziging indeling
De begroting 2027 is opgebouwd uit vier programma’s. Elk programma bestaat uit verschillende thema’s, die zijn onderverdeeld in clusters. Per programma beschrijven we wat we willen bereiken, de thema’s zorgen voor een overzichtelijke indeling en per cluster beschrijven we wat we ervoor doen. De clusters vormen een herkenbare verzameling van activiteiten en sluiten aan bij indelingen die andere gemeenten hanteren, waardoor ze goed vergelijkbaar zijn.

De begrotingsopzet is anders dan vorige jaren. Tot en met de begroting 2026 werkten we met doelen en subdoelen, deze zijn vervallen. Vanaf begrotingsjaar 2027 kiezen we voor een indeling naar thema’s en clusters. Deze nieuwe structuur maakt de teksten beter leesbaar en beter te volgen. Hiermee willen we de raad tegemoet komen in de behoefte die de raad in het verleden heeft uitgesproken om beter te kunnen sturen. De programma indeling zelf is grotendeels gelijk gebleven.

Financiële ontwikkelingen
De kaderbrief die in mei in de raad is behandeld toonde een negatief financieel beeld. Met begrotingssaldi die ver in het rood liepen, werd aangekondigd dat we flink moesten bezuinigen. In een vroeg stadium zijn we daarom gestart met het in kaart brengen van alle mogelijke ombuigingen, zowel

wenselijk als niet-wenselijk. Dit, tezamen met de ontwikkelingen rondom het Gemeentefonds, een advies van het VNG en overige autonome ontwikkelingen is het ons gelukt om een begroting te presenteren die voor alle vier jaren een positief saldo toont. Dit saldo ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Begrotingssaldo	155	68	427	155

Los van het meerjarig positieve saldo, blijft onze financiële positie onverminderd goed. We hebben een solide reservepositie en evenwicht in onze uitgaven en inkomsten. Dit, terwijl voorzieningen voor onze inwoners op peil blijven en we (financiële) ruimte hebben om invulling te kunnen geven aan de ambities van ons nieuwe college.

Zoals hierboven is aangegeven, is dit begrotingssaldo tot stand gekomen door financieel autonome ontwikkelingen, ombuigingen, een VNG-advies, inzet van reserves en de meicirculaire van het Gemeentefonds. Deze onderdelen lichten we hieronder kort toe. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar het onderdeel “Financiële positie” in de begroting.

VNG-advies
Het VNG heeft in juni een brief aan haar leden gestuurd waarin ze een aantal adviezen meegeeft met betrekking tot de meerjarenraming 2027 – 2030. Deze hebben met name betrekking op hoe om te gaan met de doorgevoerde kortingen in het Gemeentefonds. Het VNG adviseert voor de korting op Jeugd en Wmo een stelpost in de begroting op te nemen. Dit, met de achterliggende gedachte dat het Rijk deze korting uiteindelijk gaat compenseren. Wij hebben het advies van het VNG hierin overgenomen, afgestemd op de Beeselse situatie. Concreet betekent dit dat we in de begroting de volgende bedragen als stelpost hebben opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Stelposten	2027	2028	2029	2030
1. Compensatie tekort jeugd	44	880	894	894
2. Compensatie korting Gemeentefonds i.v.m. eigen bijdrage Wmo	0	190	190	190
Totaal	**44**	**1.070**	**1.084**	**1.084**

Voor 2027 is de opgenomen stelpost voor de compensatie van de tekorten op de jeugdzorg met € 44.000 nog relatief beperkt. Vanaf 2028 neemt deze stelpost aanzienlijk toe. Daarmee wordt de mate waarin het Rijk gemeenten daadwerkelijk compenseert vanaf dat moment van grotere betekenis voor ons meerjarig financieel perspectief.
We verwachten in het voorjaar van 2027 meer duidelijkheid te krijgen over de compensatie vanuit het Rijk en de omvang daarvan. Bij het opstellen van de begroting 2028 kunnen we deze ontwikkelingen meenemen en een actuelere duiding geven van de financiële gevolgen voor onze gemeente.

Ombuigingen
Om de begroting sluitend te maken hebben we per thema in beeld gebracht welke ombuigingen mogelijk waren. Vervolgens hebben we per ombuigingsmogelijkheid bekeken wat de impact was op alle betrokkenen. Op basis van die analyse hebben we een aantal ombuigingen doorgevoerd in onze begroting. De ombuigingen groter dan € 50.000 hebben we toegelicht bij het onderdeel “Financiële positie” in voorliggende begroting. Het totaalbedrag aan ombuigingen hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

	2027	2028	2029	2030
Ombuigingen	2.142	2.343	1.928	1.858

De in de begroting opgenomen ombuigingen bestaan uit verschillende soorten maatregelen. Het gaat daarbij om het bijstellen of verlagen van budgetten waar we verwachten dat minder middelen nodig zijn of waar in de afgelopen jaren sprake is geweest van structurele onderuitputting. Daarnaast zijn maatregelen opgenomen die leiden tot hogere inkomsten. Een deel van de ombuigingen vraagt om een andere of scherpere inzet van beschikbare middelen.
Met deze ombuigingen brengen we onze structurele uitgaven en inkomsten beter met elkaar in balans. Daarbij hebben we steeds gekeken naar de gevolgen voor onze inwoners en het voorzieningenniveau binnen onze gemeente.

Investeringen
In de begroting 2027 hebben we per programma een overzicht opgenomen van de investeringen en de dekking hiervan. Met het goedkeuren van de begroting, stemt u ook in met deze investeringen. Hiervoor ontvangt u geen apart raadsvoorstel. Uitzondering hierop zijn de investeringen waarbij de raad reeds eerder heeft besloten deze i.v.m. beleid separaat ter besluitvorming te willen ontvangen.

Investeringsreserve
Voor een aantal incidentele uitgaven zetten we gericht middelen uit onze reserves in. Onze reservepositie biedt hiervoor ruimte. Hiermee kunnen we uitvoering geven aan onze ambities en noodzakelijke uitgaven doen. We blijven daarbij oog houden voor een voldoende sterke reservepositie om ook toekomstige ontwikkelingen en financiële risico's op te kunnen vangen.
In de begroting 2027 stellen we voor om in de jaarschijf 2027 voor capaciteit op het thema Cultuur € 96.000 en voor capaciteit op het thema Veilige en dienstbare gemeente € 29.000 extra uit de Investeringsreserve te onttrekken.

Reservepositie en inzet 10%-regeling
De reservepositie van Beesel is goed en met deze begroting blijft dat zo. Ook in de begroting 2027 blijven we op basis van de '10% regeling' een deel van onze vrije reserve inzetten om structurele lasten te dekken. We wijken daarbij nagenoeg niet af van de ramingen in de meerjarenbegroting 2026.
Op rekeningbasis (realisatie) voorzien we onverwachte incidentele meevallers en onderuitputting. De ervaring leert dat daarom de daadwerkelijke inzet van reserve op basis van de 10%-regeling niet nodig is.

a. Financieel
Zie begroting

b. Juridisch
Niet van toepassing

c. Risico's
Zie begroting, paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

6. Visie Leef Beesel
De programmabegroting geeft vorm aan de financiële en inhoudelijke vertaling van de koers uit *Leef Beesel 2050* en geeft richting aan de concrete stappen die de gemeente in 2027 en verder zet om de ambities van de toekomstvisie te realiseren.

7. Inclusie
Inclusie is een integraal onderdeel van de onderliggende programma's van deze begroting.

8. Duurzaamheid
Zie begroting, programma 3 Fijn wonen en bedrijvig, thema duurzaamheid en klimaat adaptieve leefomgeving.

Bijlagen
Programmabegroting 2027